

Jméno diplomanta: Tereza Kratochvílová

Téma a rozsah práce: Sociální psychologie nacismu; právo za třetí říše

Datum odevzdání práce:

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Jedná se o téma teoreticky i prakticky přínosné, přičemž jeho obsáhnutí vyžaduje účelnou kombinaci sociologických, právních i psychologických poznatků. Autorkou zvolené pojetí odpovídá standardům diplomové práce. Problematika sociální psychologie není běžnou součástí mainstreamového právního diskurzu, takže je rozhodně možné jí označit za tematicky přínosnou.

2. Náročnost tématu:

Náročnost tématu zvyšuje snaha o interdisciplinární charakter práce. Práce je dobře promyšlená a vystavěná. Popisuje základní autory a instituty, které se k tématu vztahují. Zejména je třeba ocenit snahu o aplikaci teoretických poznatků základů sociální psychologie na vznik a vývoj Třetí říše. Bohužel se autorka drží pouze na povrchu institutů, pojmů a děl se kterými pracuje. Stejně tak v těch částech, kde autorka prezentuje svoji syntézu a svůj názor, zůstává text spíše na povrchu a neodkazuje k hlubšímu porozumění tématu.

3. Kritéria hodnocení práce:

Cílem práce byla zmapovat základní pojmy, které se k tématu vztahují, provést analýzu Norimberských zákonů a pojednat o problematice konformismu a autoritě. Autorka si dále klade za cíl důslednější analýzu segmentů, které tvoří celej tématu, který si vybrala. Lze konstatovat, že diplomantka toto zadání naplnila. Struktura práce je promyšlená, vystihuje potřeby tématu a splnění požadavků na diplomovou práci. Téma je zpracováno uceleně a přehledně s oporou o vhodnou metodologii. Těžiště práce pak lze spatřovat zejména v hodnotném popisu základních kamenů diskurzu sociální psychologie a v analýze právní úpravy, která se tohoto tématu týká.

Lze konstatovat, že diplomantka prokázala dobré znalosti a orientaci v dané problematice, jakož i schopnost vhodným způsobem zvládnutou materii prezentovat do podoby uceleného textu. Diplomantka v předložené práci prokázala solidní úroveň vyjadřování a celková úprava práce je velmi přehledná a srozumitelná. Po stylistické stránce je práce na dobré úrovni. Grafická úprava přispívá k přehlednosti. Práce je opatřena solidně zpracovaným poznámkovým aparátem. Formální požadavky kladené na diplomové práce byly naplněny.

4. Případné další vyjádření k práci:

Práce je členěna do přibližně tří velkých celků, které by mohly být důsledněji vzájemně propojovány, případně by měla následovat syntetizující závěrečná analýza, která důsledněji prováže jednotlivé komponenty práce, jinými slovy, schází její konkrétní vyústění. Mám za to, že práce promeškala příležitost vyvodit podstatnější závěry, které by z interakce mezi jednotlivými popsány komponenty mohla vzejít.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Pierre Bourdieu pojednává o státě jako o byrokratické organizaci používající specifické metody k udržení své moci. Stát si svou moc zachovává i bez nutnosti přímého nátlaku na

všechny občany. Občané obecně - jako výsledek úspěšné socializace - souhlasí se strukturami sociálního řádu, které jim byly nevědomky vnuceny. Bourdieu pro zvěcnění používá výrazu „konstrukce přirozenosti“ a uvádí pěkný příklad se spory o pravopis. Zastánci jeho starší verze, v naprostém uspokojení, jež plyne z dokonalého souladu mentálních struktur se strukturami objektivními, se „*dokáží v upřímné víře dovolávat přírody a přirozenosti, když stát chce zrušit pravopisnou libovolnost (...) zplozenou jeho libovolným zásahem*“. Přestože to tak lidé nevnímají, sociální řád a společnost jsou v neustálém, navzájem se ovlivňujícím vztahu. Bourdieu tuto objektivizaci nazval „konstrukcí přirozenosti“. Jakou roli hraje právo v procesu socializace a „konstrukci přirozenosti“? *Jaký je vztah mezi konformitou jednotlivce (konformita) a jeho postupnou socializací? Jaký je vztah mezi propagandou a postupnou socializací např. v procesu vzdělávání?*

August Comte byl přesvědčen, že veřejné mínění je jedinou zárukou společenské mravnosti. Ve dvacátém století se zjistilo, že veřejné mínění je možné řídit (vnutit mu vhodnou propagandou obsah, který odpovídá vládě a nebo nějaké zájmové skupině), falšovat (jako projev veřejného mínění představit názory vyhovující vládě či zájmové skupině) a konečně nedat mu slovo. V totalitních systémech se uplatňovaly všechny tři metody současně, ale pokusy o manipulaci veřejným míněním se objevují i dnes v tzv. demokratických státech. *Co odlišuje progandu od informování o událostech? Jaký je rozdíl mezi propagandistickým sdělením a komunikací s veřejností prostřednictvím masových médií? Jaký je vztah veřejného mínění a morálních pravidel?*

Stuart Hall se domnívá, že média jsou významnou součástí procesu, který se podílí na vytváření souhlasu nedominantních společenských skupin se svou pozicí. Mediální kultura se podílí na formování mechanismu, kterým jsou konstruovány sociální významy, které mohou sloužit dominantním zájmům. V dané souvislosti tak můžeme hovořit o třech těsně provázaných ideologických strategiích, které se vzájemně podporují: a/ reprezentace partikulárních zájmů jako zájmů univerzálních; b/ popření existence sociálních antagonismů nebo jejich transformace; c/ naturalizace statu quo. *Domníváte se, že tyto mechanismy se dají uplatnit i na období Třetí říše? Pokud ano, uveďte příklady. Domníváte se, že existují mechanismy, které mohou efektivně bránit petrifikaci partikulárních zájmů jako zájmů celospolečenských v moderním světě masmédií? Pokud ano, uveďte příklady.*

Práci doporučuji k obhajobě a na navrhují klasifikační stupeň B.

V Praze dne:.....

.....

vedoucí / oponent diplomové práce